

TÜRKİYE YÜZYILI

Milletin Ayak Sesleri

Bülent TURAN
İçişleri Bakan Yardımcısı

Türkiye Yüzyılı; maddi ve manevi tüm unsurlarımızla yeni ufuklara giden, gelecek nesillerimize karşı da bir sorumluluk olarak gördüğümüz bir anlayışın tezahürüdür.

Heyecanlıyız. 21. Yüzyılın ilk çeyreği bitmek üzereyken, biz kendi yüzyılımıza başlıyoruz. Millet olarak Cumhuriyetimizin 100. yılına büyük bir heyecanla ve motivasyonla giriyoruz. Biz sadece 85 milyonluk bir nüfus değiliz. Yüksek bir medeniyet ve tarih birikimine, köklü bir devlet geleneğine sahip bir milletiz. Dolayısıyla, kendi yüzyılımızı bu birikime yakışır şekilde, toplumun tüm dinamikleriyle, el birliğiyle inşa etmemek için hiçbir bahanemiz yoktur ve olmamalıdır.

Bugün Türkiye, tarihi misyonunu adeta yeniden hatırlamış, kendisine reva görülen yapay senaryoları bir kenara atmış hem bugünümüz hem de önümüzdeki ikinci yüzyılımız için ortaya güçlü bir vizyon koymuştur. Bundan yüz yıl önce şanlı bir mücadeleyle kurduğumuz Cumhuriyetimiz, bugüne kadar pek çok sına-maya maruz kalmış, özellikle son 21 yılda her alanda yaşadığı geliş-

melerle, kuruluş hedeflerine büyük ölçüde ulaşmıştır. Şimdi sıradaki hedef, bu vizyonu daha da ileriye taşıyarak, kazanımları devam ettirmek, sağlamlaştırmak, yeni başarılarla taçlandırmak ve deyim yerindeyse sınıf atlamaktır. İşte "Türkiye Yüzyılı" tabiri, bu vizyonun ifadesidir.

Türkiye Yüzyılı; maddi ve manevi tüm unsurlarımızla yeni ufuklara giden, gelecek nesillerimize karşı da bir sorumluluk olarak gördüğümüz bir anlayışın tezahürüdür. 2200 yıllık devlet tecrübemizin, Anadolu'daki bin yıllık varlığımızın, bütün tarih ve medeniyet birikimimizin, yüz yıllık Cumhuriyet zemini-miz üzerine rafine bir şekilde inşası ve Türkiye'nin her anlamda küresel bir güç haline gelmesi hedefinin ifadesidir.

Bu topraklar, gelişime, bilime ve teknolojiye uzak değil. Ecdadımız, İstanbul'un Fethi'nde kullandığı teknoloji ile dünyada tüm dikkatleri üzerine çekmişti ve tüm yükseliş dönemi boyunca bu karakterini sürdürdü; Osmanlı toprakları ilmin, edebiyatın, kütüphanelerin anavatanı haline geldi. İlerleyen zamanlarda bu alanlarda geri kalmanın bedelini gerileme ve çöküş dönemine girerek ödedi.

Millî Mücadelemizin, Kurtuluş Savaşı'mızın ne büyük fedakarlıklarla verildiği, herkesin malumudur. Milletçe vatan, bayrak ve bağımsızlık aşkıyla, tarihe geçen bir mücadele verilerek Cumhuriyet kuruldu, Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının ortaya koyduğu gayret

ve vizyon, dünyadaki pek çok mazlum millete de ilham kaynağı oldu.

Birinci Dünya Savaşı'ndan yeni çıkmış, imparatorlukların yıkıldığı ve ulusalcılığın yükseldiği bir dünyada, 623 yıllık bir imparatorluğun bakiyesi olan bir ülkede, yeni bir cumhuriyet kurmak ve burada geleceğe ait bir vizyon belirlemek, bir ülkeyi yeniden inşa etmek ve ayağa kaldırmak kolay değildir. Millî Mücadeleyi veren kadronun belki de en büyük başarılarından biri, bu vizyonu doğru şekilde tarif edebilmiş olmalarıdır. "Muasır medeniyet seviyesine yükselmek" ve geçmişin bütün birikimini içinde barındıran bir millet olmak, farklılıkları bir zenginlik olarak görüp tek bayrak altında bir millet kimliğini inşa etmek, bu yeni vizyonun çıktılarıdır. Anadolu topraklarında neredeyse hiç olmayan sanayileşme çalışmaları başladı. Birbiri ardına fabrikalar açılırken, dış politikada da büyük oranda denge siyaseti güdüldü. Yeni kurulan ülke ne yazık ki demokrasi sınavını da zor verdi. Ekonomi ve sanayi alanında atılan tüm olumlu adımlar, darbe dönemleriyle akamete uğratıldı. Siyasi hayatın olağan çekişmeleri, kasıtlı olarak ve çoğu dış kaynaklı operasyonlarla köpürtüldü; ülkeyi bölecek ve demokrasiyi öcü gibi gösterecek bir seviyeye getirildi. Çanakkale'de, Kurtuluş Savaşı'nda mücadele ettiğimiz küresel güçler, kendi ayakları üzerinde durmak için çalışan bu genç cumhuriyete fırsat vermemek adına "darbe dönemleri" diye isimlendireceğimiz olay ve zaman örgüleri oluşturdular. Seçilmiş Hükümet 1960 Darbesi'yle devrildi. Başbakan Adnan Menderes ve yol arkadaşları Yassıda da kurulan sözde mahkemelerde yargılanarak idam edildi. Tekrar demokrasiye dönüldüğünde darbenin üzerinden henüz 11 yıl geçmişken 1971'de 12 Mart Muhtırası'yla demokrasi yolculuğu bir kere daha sekteye

uğratıldı. Darbeciler heveslerini almamış olsa gerek, aradan 10 yıl bile geçmeden, kanlı 1980 Darbesi ile demokrasi tarihimize kara bir leke daha geçti. "Bir sağdan, bir soldan astık" sözü, darbenin milli iradeye ve demokrasiye karşı bakışını tam olarak özetlemekteydi. 1980 Darbesi'yle siyasi partiler kapatılarak siyasi liderler yasaklı hale getirildi. Bir kez daha ülkenin kendi ayaklarının üzerinde durması ve politika üretmesi engellendi.

Bu darbeler, sadece demokrasi ve toplumsal alanlarda tahribat oluşturmuyordu. Ülkemizin üretimine, sanayisine, yatırımcısına, tarımına kısaca her alana olumsuz etki ediyordu. Yine şer odakları terör örgütü, insanlık düşmanı PKK'yı bu topraklara musallat ederek ülke gündemine, yıllardır binlerce insanı

Birinci Dünya Savaşı'ndan yeni çıkmış, imparatorlukların yıkıldığı ve ulusalcılığın yükseldiği bir dünyada, 623 yıllık bir imparatorluğun bakiyesi olan bir ülkede, yeni bir cumhuriyet kurmak ve burada geleceğe ait bir vizyon belirlemek, bir ülkeyi yeniden inşa etmek ve ayağa kaldırmak kolay değildir.

mızı kaybettiğimiz, şehit verdiğimiz terörle mücadele gibi bir meseleyi getirdi. 80'li yılların ve 90'lı yılların başlarında meydana gelen ekonomik kriz, 90'lı yılların sonunda hükümet krizleriyle birlikte tetiklenerek patlama noktasına geldi. Koalisyon hükümetleri, banka hortumlamalar, devalüasyonlar, ülkeyi bir çıkmaza sürüklemişti. Bu arada millet tarihe kara bir leke olarak geçen 28 Şubat Post Modern Darbesi'yle bir kez daha yüzleşti. Millet iradesi bir kez daha karanlığa mahkûm edilmek istendi. İnsan temel hak ve özgürlüklerinin askıya alındığı, toplumun yeniden dizayn edildiği, inançlarından dolayı insanların birçok zulme, baskıya maruz kaldığı, insanların eğitim hakkının elinden alındığı bir süreç yaşandı. Zaten ekonomik olarak sıkıntı yaşanan bu dönemde yerli ve milli olarak ne kadar yola çıkan siyasi isim varsa hepsinin önüne engeller koyuldu. İstiyorlardı ki bu ülkeyi bu milletin evlatları yönetmesin. Ekonomik krizden çıkış yolunu yurt dışından ithal zihinlerle gerçekleştirmek istediler. 2001'de "Anayasa kitapçığı fırlatma krizi", "Kara Çarşamba" olarak tarihe geçen hadise bir de siyasi bir krizi tetiklemişti. Ülke böyle bir tablodayken girilen 2002 Seçimleri, bir anlamda birçok partiyi siyasi arenadan sildi.

Tam da bu dönemde, gelecekte Milli İradeyi yeniden ayağa kaldıracak bir lider aday olarak gördükleri (ve tahminlerinde haklı çıktıkları) Recep Tayyip Erdoğan okuduğu bir şiir nedeniyle mahkûm edilerek siyasi yasaklı hale getirilmişti.

Cezaevinden çıkan Erdoğan yeni bir şeyler söyleyerek, milletin değerlerinin ve iradesinin karşılık bulduğu yeni bir siyasi yapılanma olarak AK Parti'yi kurarak yeni bir hikâye yazmaya başladı. 2002 Yılından itibaren, Erdoğan liderliğindeki AK Parti'nin siyasi macerası, tam olarak

millet iradesinin ve beklentilerinin gücünün hikayesidir.

AK Parti'nin siyaset arenasında boy gösterdiği son 21 yıl, Türkiye'de pek çok değişimin yaşandığı bir dönem oldu. Yaşanan değişimlerin belki de en büyüğü, Türkiye'de vesayetin yerini büyük oranda millet iradesi alması olmuştur. Artık "millet devlet için değil, devlet millet içindir" anlayışı hâkim olmaya başlamıştır. "Darbeleri kabullenen ve hesaplaşmayan" Türkiye, "darbelere direnen, hesaplaşan, sorumlularından hesap soran" bir yapıya evrilmiştir. AK Parti'nin hedeflerinden biri olan milletin iktidarında; eğitimden sağlığa, ulaşımdan altyapıya, sanayiden tarıma her alanda güçlü ayak sesleri duyulmaya başlandı. Elbette her şey bir anda pembeye dönmedi; Türkiye'nin bu yürüyüşü E-Muhtra, parti kapatma, MİT Krizi, 17-25 Aralık Darbesi, Gezi Olayları, 6-8 Ekim olayları, 15 Temmuz FETÖ Hain Darbe Girişimi gibi süreçlerle kesintiye uğratılmak istenmişti. Devlet millet kaynaşmasıyla yapılan bu yürüyüşle bu süreçler, ülkeye ağır faturalar ödetse de bertaraf edildi.

Önemli yerli ve milli adımlar, Türkiye'yi tarihi kodlarıyla buluşturmaya başladı. Bugün tarihi atılımlarla devam eden bir hikâye yazılıyor. Savunma sanayideki yerlilik oranının %20'lerden %80'e çıkması, Mavi Vatan iddiası, doğal gaz ve petrol keşifleri, yerli ve milli uçaklar, İHA'lar, SİHA'lar, füzelerin yanı sıra 60 yıllık bir hayal olan yerli otomobil olan ilk TOGG'un banttan indirilmesi bazı konu başlıklarından oldu.

Bu yeni dönemde yaşanan değişimin en önemli çıktılarında biri, eskiden dünyada "olmayan krizlerden" bile etkilenen Türkiye'nin, bugün dünyayı sarsan krizlerde bile ayakta kalabilen veya daha az etkilenen bir yapıya kavuşması olmuştur. 2008 Global Ekonomik Kriz, tüm

Türkiye, yeni dönemde artık bölgesel ve küresel meselelerde diplomatik liderliğiyle, krizlerin çözümünde rol oynuyor.

dünyayı etkileyen Covid-19 pandemisi, Rusya-Ukrayna savaşı, gibi krizlerde Türkiye ayakta kalabilmiş, hatta Rusya-Ukrayna Savaşı neticesinde oluşan Gıda Krizi'nde çözüm üreten ülke olmuştur.

Tüm bu küresel sorunlara rağmen Türkiye, ekonomide büyüme iddiasını devam ettirdi, ihracatta, istihdamda rekor kırdı. Bundan 21 yıl önce 36 milyar dolar olan ihracat, son 12 ayda 253,5 milyar dolara ulaştı. Türkiye ekonomisi sağlam temeller üzerine kurulması sayesinde büyüme, ihracat ve istihdam odaklı yeni ekonomi modeliyle, bu süreçten çok daha güçlü çıkılması beklenmektedir.

Tüm bu 21 yıllık süreç içinde Türkiye, attığı tüm yenilikçi adımları korumak ve geleceğine yeni bir ivme kazandırmak adına çok önemli bir adım daha attı: Millet iradesi ve onayıyla Cumhurbaşkanlığı Hükümet Modeli'ne geçti.

Bu yeni hükümet modeliyle bir yandan her türlü vesayetten, koalisyonlardan, hükümet krizlerinden kurtulurken, diğer yandan da hızlı karar alabilen ve uygulayan, bürokrasidaki hantallığı önemli ölçüde gideren yeni bir yönetim yapısına kavuşmuş oldu. Her ne kadar birileri eski Türkiye özlemiyle yanıp tuşşa da "parlamentar sistemi geri

getireceğiz" dese de bu kendileri açısından hayalden öteye gidemedi ve gidemeyecektir. Aziz Milletimiz; 2023 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Genel Seçimleri'ndeki tercihiyle, yeni sistemin devamı yönünde açık ve net bir irade ortaya koymuştur. Dünyada hiçbir bir millet, bir demokratik kazanımını geri vermemiştir. Hiçbir dünya ülkesinde parlamenter sistemden krallığa geçilmediği gibi, başkanlıktan da parlamenter sisteme geçme örneği yoktur. Türkiye'de de millet iradesi, ilerleme yönünde kararını vermiştir. Bu iradeye saygı duymak, toplumun ve siyasetin tüm dinamiklerinin görevidir.

Türkiye, yeni dönemde artık bölgesel ve küresel meselelerde diplomatik liderliğiyle, krizlerin çözümünde rol oynuyor. Tahıl krizinin aşılması, savaşan iki ülkenin aynı masada buluşmasındaki özgül ağırlık, Avrupa'da yaşanan enerji krizinin çözülmesinde merkez olma durumu, bunun göstergesidir. Birçok ülkenin resesyona girdiği bu dönemde, Türkiye'de çarklar dönüyor; istihdam, ihracat, üretim artmaya devam ediyor. Bunda Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin büyük bir etkisi oldu. Yeni sistem hem siyasi krizlerin önüne geçti hem de yönetsel anlamda parlamenter sistemdeki aksaklıkları ortadan kaldırdı. Türkiye, güçlü liderlikle, tüm dünyanın verdiği sorunlarla etkin bir mücadele alanı buldu. Eski sistemin hantallığı, krizlere kapı aralamasının yerini, daha hızlı karar alabilen, istikrarlı, güçlü koordinasyon sağlayan bir yönetim yapısı aldı.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Modeli, tartışmasız birçok olumlu yanıyla birlikte mutlaka daha da geliştirilip güçlendirilmelidir. Yeni modelde seçim sisteminde de yapılacak değişikliklerle, dar bölge, daraltılmış bölge gibi sistemler tartışılmalı ve

milletin temsil gücü TBMM’de en yüksel şekilde yansıtılmalıdır. Güçlü vekil, güçlü parlamento, güçlü Cumhurbaşkanlığı Hükümet Modelinin doğal sonucu olmalıdır. Aynı şekilde Güçlü Cumhurbaşkanı, güçlü vali de sistemin avantajlarından olan bürokrasinin azaltılması ve hızlı karar mekanizması için sistemin olmazsa olmazıdır. İllerin idari amirlerinin gücünü Cumhurbaşkanından direk alması, yürütmenin illerdeki etkisini artırarak Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemini daha işlevsel hale getirecektir.

Tüm bu tartışmalarla birlikte, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, Türkiye Yüzyılı vizyonunun en önemli sacayaklarından biri oldu. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’yle gelen %50+1 ne kadar tartışılrsa da; demokratik çitanın yükselmesine, samimiyetleri sorgulansa da bazı vesayetçi odakların milletin değerleriyle barışmalarına, seçim kazanma hırsıyla daha makul bir söyleme geçmelerine vesile oldu. Sırtını bürokratik ve darbeci vesayete dayayarak iktidar olmak isteyenler, bu tarzlarının bir karşılığı olmadığını anladı.

Türkiye, yeni sistemle dünyada adeta kendi eksenini belirlemeye başladı. AB-ABD ekseninin yanı sıra Rusya, Çin, Afrika ve Asya’da dengeli ve sürdürülebilir ilişkiler kurarak yeni yüzyıla daha güçlü bir dış politikayla giriyor. Doğu-Batı arasında, tüm ülkelerle kendi milli politikalarını ortaya koyuyor. Bu yeni ilişkiler, AB hedefinden vazgeçmek demek değildir. Bu söylem Türkiye’nin millet ve ülke menfaati doğrultusunda kendi iradesiyle karar vermesi, bağımsız bir ülke olarak tarihi bir tavır takınması demektir. Türkiye; hiçbir devletin uydusu ya da eyaleti değildir. Ülke menfaati açısından, Ana Vatan’da, Mavi Vatan’da ne adım atılması gerekiyorsa, hangi ülkeyle

Cumhuriyetimizin son çeyreğinde önemli eksiklerimizi tamamladık, yeni yüzyıla altyapı olacak eğitimin sağlığa, ulaşımdan altyapıya sanayiye pek çok adım atıldı.

ilişki kurmak istiyorsa ona karar veriyor. Rusya ile Çin ile yeni sayfalar açıyor. Artık kendisine biçilen role mahkûm olan değil, artık rol üstlenen, gündem belirleyen bir ülke var. Türkiye Yüzyılı, aynı zamanda bu tarihi duruş ve tavır demektir.

“Türkiye Yüzyılı” bir söylemden çok daha fazlasıdır. Türkiye Yüzyılı; asırlık hayallerin gerçeğe dönüşmesi, tarihi hedeflere ulaşılması adına ortaya koyulan büyük bir vizyondur. Artık içine kapanan değil, atılım yapmayı sürdüren, dünyaya diplomasi derisi veren bir ülke var. Türkiye, New York’ta bulunan Türkevî’nde adeta dünyayı ağırlıyor. Cumhuriyetin asırlık birikiminden, kadim tarihten alınan ilhamla güçlü bir motivasyon ortaya koyuluyor. Türkiye, kuzeyinden güneyine, doğusundan batısına tüm şehirleriyle Türkiye Yüzyılı’na hazırlanıyor. 85 milyon Türkiye Yüzyılı’na hazırlanıyor. Bu yüzyıl kaybedilmemelidir.

Cumhuriyetimizin son çeyreğinde önemli eksiklerimizi tamamladık, yeni yüzyıla altyapı olacak eğitimden sağlığa, ulaşımdan altyapıya sanayiye pek çok adım atıldı. Şimdi yeni bir dil, yeni bir söylem zamanı. Şimdi, gönülden gönüle kurulan köprüleri çoğaltmak ve güçlendirmek zamanı. Bu anlayış, yapılan tüm çalışmalarını çok daha anlam-

lı kılacaktır. Bu iddianın maddi ve manevi tüm unsurları, bu kadim topraklarda yayılmaya devam edilmelidir.

“Yeni Anayasa”, “sürdürülebilir huzur ve istikrar”, “üretim”, “her alanda başarı”, “verimlilik”, “yeşil kalkınma devrimi”, “yerli ve millilik” önemli kavramlar. Türkiye Yüzyılı; Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın ifadeleriyle, “gücün yüzyılıdır, dijitalin yüzyılıdır, teknolojinin, bilimin yüzyılıdır, kalkınmanın yüzyılıdır, değerlerin yüzyılıdır, şefkatın yüzyılıdır.” Bunlar aslında tüm dünyanın ihtiyaç duyduğu önemli değerler. Türkiye Yüzyılı, bu kapsamda değerlendirildiğinde aslında dünyaya, özellikle küresel güçlerin sömürdükleri dünyaya da bir rehber mahiyetindedir. Buna her kesimin, iş dünyasının, sivil toplum kuruluşlarının, siyasi partilerin katkı sunması çok kıymetli. Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan’ın; “Gelin, Türkiye Yüzyılı vizyonunu birlikte oluşturalım, birlikte inşa edelim. Gelin, Türkiye Yüzyılı’nı yeni bir milli mutabakat zemini haline dönüştürelim.” çağrısı da tarihi bir çağrıdır. Türkiye Yüzyılı vizyonu ülkemizde yaşayan tüm etnik kimlikler, fikirler, görüşler, sosyal kesimlerle birlikte iktidar ve muhalefetiyle, ihtiyaç duyacağımız bir Türkiye fotoğrafıdır. Ülkemizin yeni yüzyılının kaybetmemek, tarihi kazanımlarla taçlandırmak, her vatanseverin görevi diye düşünüyorum. Bir ülkenin geleceği, bir milletin kaderi; siyasi hırslardan, seçim kazanmaktan, geriye götüren sığ tartışmalardan daha önceliklidir. Biliyoruz ki tarihi meydan okumalar, büyük birliktelikler gerekir. Buna ihtiyacımız var. Çünkü bu yoldaki en büyük gücümüz, ayrıştığımız noktaları bir kenara bırakarak ülkemizin çıkarları için ortak paydada buluşabilmek, birlik ve beraberliğimizi daha sıkı bir şekilde ortaya koymak olacaktır.